

Do zwykłego użytku EIOPA
EIOPA-BoS-19/040 PL
19 lutego 2019 r.

**Zalecenia dla sektora ubezpieczeń w
świetle wystąpienia Zjednoczonego
Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii
Północnej z Unii Europejskiej**

Zalecenia

Wprowadzenie

1. Zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1094/2010¹ (zwanego dalej „rozporządzenie w sprawie ustanowienia EIOPA”) EIOPA niniejszym wydaje zalecenia dla sektora ubezpieczeń w świetle wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (zwanego dalej „Zjednoczone Królestwo”) z Unii Europejskiej.
2. Niniejsze zalecenia oparte są na dyrektywie 2009/138/WE² (dyrektywie Wypłacalność II), dyrektywie (UE) 2016/97³ (dyrektywie w sprawie dystrybucji ubezpieczeń) oraz na wytycznych EIOPA i innych istotnych instrumentach EIOPA.
3. Niniejsze zalecenia są następstwem szeregu opinii opracowanych przez EIOPA w celu promowania spójnych praktyk nadzorczych w kwestiach związanych z konsekwencjami wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej.
4. Wystąpienie nastąpi w dniu wejścia w życie umowy o wystąpieniu lub, w razie gdyby do tego nie doszło, dwa lata po złożeniu notyfikacji przez Zjednoczone Królestwo, w dniu 30 marca 2019 r., o ile nie zostanie podjęta decyzja o przedłużeniu dwuletniego okresu.
5. Jeżeli Zjednoczone Królestwo wystąpi z UE bez ratyfikowania umowy o wystąpieniu, z dniem 30 marca 2019 r. stanie się ono państwem trzecim, a brytyjskie zakłady ubezpieczeń i dystrybutorzy ubezpieczeń utracą prawo prowadzenia działalności w państwach członkowskich w ramach swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług. Co więcej, brytyjscy dystrybutorzy, którzy nie są zarejestrowani w UE27, nie będą mogli kontynuować działalności dystrybucyjnej w UE27.
6. Unia Europejska i Zjednoczone Królestwo prowadziły negocjacje w sprawie projektu umowy o wystąpieniu zakładającego okres przejściowy po wystąpieniu, w którym Zjednoczone Królestwo pozostałoby częścią jednolitego rynku. Na obecnym etapie kwestia poparcia projektu umowy o wystąpieniu pozostaje niejasna. W dniu 13 grudnia 2018 r. Rada Europejska zaapelowała o to, by prace służące osiągnięciu gotowości na skutki wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE zintensyfikować na wszystkich szczeblach, uwzględniając wszelkie możliwe scenariusze⁴.
7. Artykuł 41 ust. 4 dyrektywy Wypłacalność II wymaga od zakładów ubezpieczeń podejmowania rozsądnych działań w celu zapewnienia ciągłości i regularności

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/79/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 48–83)

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1–155).

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie dystrybucji ubezpieczeń (wersja przekształcona) (Dz.U. L 26 z 2.2.2016, s. 19–59).

⁴ Zobacz konkluzje Rady z nadzwyczajnego posiedzenia Rady Europejskiej (art. 50) w dniu 13 grudnia 2018 r., pkt 5 (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-20022-2018-INIT/pl/pdf>).

wykonywania swojej działalności, co obejmuje opracowanie planów awaryjnych⁵. W dniu 21 grudnia 2017 r. EIOPA wydała opinię⁶, w której wezwała właściwe organy do zapewnienia, aby zakłady ubezpieczeń prowadzące działalność transgraniczną, na którą ta sytuacja ma wpływ, opracowały realistyczne plany awaryjne określające działania na rzecz zapobiegania prowadzeniu działalności ubezpieczeniowej bez zezwolenia oraz do zapewnienia ciągłości usług po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii, jak również aby wdrażały takie działania. Działania, na które mogą zdecydować się brytyjskie zakłady ubezpieczeń, obejmują przeniesienie portfeli ubezpieczeń transgranicznych do zakładu ubezpieczeń z siedzibą w UE27 oraz utworzenie oddziałów państwa trzeciego w UE27.

8. Wiele brytyjskich zakładów ubezpieczeń z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie lub na Gibraltarze, w szczególności prowadzących działalność transgraniczną na szeroką skalę w UE-27, podjęło działania i wdraża środki awaryjne. Niemniej jednak według stanu na listopad 2018 r. 124 zakłady ubezpieczeń w Zjednoczonym Królestwie i na Gibraltarze, reprezentujące 0,16% całości sektora ubezpieczeń EOG30, nie miało żadnych planów awaryjnych lub były one niewystarczające, by zapobiec prowadzeniu działalności ubezpieczeniowej bez zezwolenia i zapewnić ciągłość usług po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii⁷. Dotknięta sytuacją część sektora obejmuje 9,1 mln ubezpieczających oraz zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na kwotę 7,4 mld EUR. Większość działalności (ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń na kwotę 5,4 mld EUR) wiąże się z garstką zakładów zapewniających w Zjednoczonym Królestwie ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie. Zaledwie 3% ubezpieczających, na których sytuacja może mieć wpływ, ma zawarte umowy z zakładami oferującymi ubezpieczenia na życie. Pozostała część działalności obejmuje głównie zobowiązania o niskiej wartości i zobowiązania krótkoterminowe. Ogólnie rzecz biorąc, 75% umów ubezpieczenia, których dotyczy sytuacja, wchodzi w skład portfeli o średnich składkach przypisanych w wysokości niższej niż 100 EUR rocznie. Średni pozostały okres zobowiązań dla 76% umów ubezpieczenia wynosi mniej niż dwa lata. Chociaż dotyczy to wielu państw członkowskich UE27, niektóre są dotknięte w sposób szczególny ze względu na liczbę ubezpieczających z obowiązującą umową transgraniczną.
9. Ogólnym celem tych zaleceń jest wspieranie konwergencji i spójnego podejścia w zakresie nadzoru przy postępowaniu z brytyjskimi zakładami ubezpieczeń oraz dystrybutorami w państwach członkowskich poprzez ustalenie wytycznych dotyczących stosowania istniejących ram prawnych dotyczących ustaleń między UE a kontrahentami spoza UE.
10. Niniejsze zalecenia mają zastosowanie również do zakładów ubezpieczeń i dystrybutorów z siedzibą na Gibraltarze.
11. Niniejsze zalecenia są skierowane do właściwych organów. Bez względu na fakt, że specjalne przepisy opisują wymogi, które muszą spełniać zakłady

⁵ Opinia EIOPA w sprawie ciągłości usług w sektorze ubezpieczeń w świetle wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej (*EIOPA's Opinion on service continuity in insurance in light of the withdrawal of the United Kingdom from the European Union*)(EIOPA-BoS-17/389)

⁶ Zobacz komunikat EIOPA z dnia 5 listopada 2018 r., <https://eiopa.europa.eu/Pages/News/EIOPA-calls-for-immediate-action-to-ensure-service-continuity-in-cross-border-insurance-.aspx>

ubezpieczeń i pośrednicy ubezpieczeniowi, niniejszy dokument nie powinien być postrzegany jako dokument nakładający jakiegokolwiek dodatkowe wymogi na te instytucje finansowe. Instytucje finansowe muszą postępować zgodnie z ramami nadzorczymi lub regulacyjnymi stosowanymi przez właściwy im organ krajowy.

12. Jeżeli terminy nie zostały zdefiniowane w niniejszych zaleceniach, uznaje się, że mają one znaczenie nadane w aktach prawnych przywołanych we wprowadzeniu.
13. Zalecenia obowiązują od dnia następującego po dniu, w którym Traktaty przestają mieć zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa i w Zjednoczonym Królestwie na podstawie art. 50 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej.

Zalecenie 1 – Cel ogólny

14. Właściwe organy w postępowaniu z działalnością transgraniczną brytyjskich zakładów ubezpieczeń powinny dążyć do zminimalizowania szkody dla ubezpieczających i beneficjentów na podstawie obowiązujących przepisów prawa Unii i prawa krajowego.

Zalecenie 2 – Uporządkowane zaprzestanie działalności

15. Właściwe organy powinny stosować ramy prawne lub mechanizm ułatwiający uporządkowane zaprzestanie działalności, która stała się niedozwolona, lub powinny wymagać, by zakłady ubezpieczeń niezwłocznie podjęły wszystkie konieczne działania w celu uzyskania zezwolenia na podstawie prawa Unii.
16. Właściwe organy powinny zapobiec zawieraniu przez brytyjskie zakłady nowych umów ubezpieczenia lub ustanawiania, odnawiania, rozszerzania, zwiększania lub wznawiania ochrony ubezpieczeniowej w ramach istniejących umów ubezpieczenia w ich jurysdykcji, jeżeli zakłady te nie są upoważnione do prowadzenia działalności ubezpieczeniowej na podstawie prawa Unii. Dzieje się to bez uszczerbku dla praw ubezpieczającego do wykonywania opcji lub prawa do realizacji świadczenia emerytalnego z tytułu istniejącej umowy ubezpieczenia.
17. Właściwe organy powinny dołożyć wszelkich starań, by nadzorować działalność transgraniczną brytyjskich zakładów ubezpieczeń w ich jurysdykcji. Nadzór powinien obejmować sprawowanie nadzoru oraz – we współpracy z organami nadzoru w Zjednoczonym Królestwie – stosowny nadzór nad odpowiednimi aspektami ostrożnościowymi działalności transgranicznej, w tym sytuacją finansową zakładu brytyjskiego. Nadzór powinien opierać się na analizie ryzyka i uwzględniać proporcjonalność.

Zalecenie 3 – Zezwolenie dla oddziałów państw trzecich

18. Zgodnie z art. 162 dyrektywy Wypłatalność II brytyjskie zakłady ubezpieczeń mogą dążyć do uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności transgranicznej przez oddział w państwie członkowskim, a przez to zapewnić sobie możliwość prowadzenia działalności transgranicznej w danym państwie członkowskim.

19. Dokonując oceny, czy spełniono warunki prawne dla uzyskania zezwolenia dla takiego oddziału, właściwe organy powinny zastosować zasadę proporcjonalności i uwzględnić, że brytyjski zakład ubezpieczeń podlegał wymogom Wypłacalność II przed wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii.
20. Tam, gdzie przyspieszyłoby to procedurę uzyskania zezwolenia, właściwe organy powinny rozważyć ograniczenie zezwolenia dla oddziału do wygaszania istniejącej działalności.

Zalecenie 4 – Wygaśnięcie ważności zezwolenia

21. Jeżeli ramy prawne w państwie członkowskim obejmują przepisy o postępowaniu z zakładami ubezpieczeń po wygaśnięciu ważności zezwolenia, o którym mowa w art. 144 ust. 1 lit. a) dyrektywy Wypłacalność II, właściwy organ po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii powinien rozważyć stosowanie tych przepisów w ramach swojej jurysdykcji do brytyjskich zakładów ubezpieczeń. W takiej sytuacji właściwy organ powinien dołożyć starań w celu zapewnienia skutecznego egzekwowania tych przepisów we współpracy z organami nadzoru w Zjednoczonym Królestwie.

Zalecenie 5 – Przenoszenie portfeli

22. Właściwe organy powinny umożliwić finalizację przeniesień portfeli z brytyjskich zakładów ubezpieczeń do zakładów ubezpieczeń w UE27, pod warunkiem, że proces rozpoczął się przed datą wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii. W tym celu właściwe organy powinny ściśle współpracować z organami nadzoru w Zjednoczonym Królestwie, biorąc pod uwagę wymogi art. 39 dyrektywy Wypłacalność II oraz przepisy sekcji 4.2.1 decyzji Rady Organów Nadzoru w sprawie współpracy organów nadzoru ubezpieczeniowego państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego z dnia 30 stycznia 2017 r. (EIOPA-BoS-17/014). Właściwe organy powinny uznawać przenoszenie portfela za rozpoczęte, gdy brytyjskie organy nadzoru powiadomiły je o rozpoczęciu przenoszenia portfela, a brytyjski zakład ubezpieczeń zapłacił urzędowi nadzoru w Zjednoczonym Królestwie regulacyjną opłatę transakcyjną i powołał niezależnego eksperta ds. przeniesienia.

Zalecenie 6 – Zmiana miejsca zwykłego pobytu lub siedziby ubezpieczającego

23. Jeżeli ubezpieczający posiadający miejsce zwykłego pobytu lub w przypadku osób prawnych – siedzibę – w Zjednoczonym Królestwie zawarł umowę ubezpieczenia na życie z brytyjskim zakładem ubezpieczeń, a następnie zmienił miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę na państwo członkowskie UE27, właściwe organy powinny uwzględnić w przeglądzie nadzorczym, że umowa ubezpieczenia została zawarta w Zjednoczonym Królestwie, a brytyjski zakład ubezpieczeń w odniesieniu do tej umowy nie świadczył usług transgranicznych.
24. Właściwe organy powinny stosować takie samo podejście w przypadku umów na ubezpieczenia inne niż ubezpieczenie na życie, które nie mają związku z budynkami lub budynkami i ich wyposażeniem, lub pojazdami.

Zalecenie 7 – Współpraca właściwych organów

25. Jeżeli brytyjski zakład ubezpieczeń prowadzi działalność transgraniczną w więcej niż jednym państwie członkowskim, właściwe organy tych państw członkowskich powinny, mając przy tym na uwadze zasadę proporcjonalności, współpracować przy nadzorowaniu takiej działalności, w szczególności w drodze wymiany następujących informacji:
- a) charakter i skala działalności transgranicznej w ich jurysdykcji;
 - b) działania podejmowane lub planowane przez zakład w celu zapewnienia uporządkowanego wygaszania działalności transgranicznej;
 - c) działania w zakresie nadzoru podjęte lub, w stosownych przypadkach, zamierzone przez właściwy organ w odniesieniu do zakładu;
 - d) wszelkie problemy związane z postępowaniem lub wypłacalnością stwierdzone w odniesieniu do zakładu.
26. W razie konieczności EIOPA może ustanowić platformę współpracy dla konkretnego zakładu, angażując w nią zainteresowane właściwe organy. Właściwe organy powinny dołożyć starań, by uczestniczyć w takiej platformie.

Zalecenie 8 – Komunikowanie się z ubezpieczającymi i beneficjentami

27. Właściwe organy powinny poinformować brytyjskie zakłady ubezpieczeń prowadzące działalność transgraniczną w ich państwach członkowskich o wymogu ujawnienia ubezpieczającym i beneficjentom z tytułu umów, na które to umowy mają wpływ konsekwencje wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej, informacji o konsekwencjach dla praw i obowiązków ubezpieczających i beneficjentów w odniesieniu do tych umów.
28. Właściwe organy powinny usunąć brytyjskie zakłady ubezpieczeń z krajowego rejestru zakładów ubezpieczeń z dniem wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii i poinformować opinię publiczną o ramach prawnych mających zastosowanie do działalności transgranicznej brytyjskich zakładów ubezpieczeń.

Zalecenie 9 – Działalność dystrybucyjna

29. Właściwe organy powinny zapewnić, aby brytyjscy pośrednicy i podmioty, które zamierzają kontynuować lub rozpocząć działalność dystrybucyjną na rzecz ubezpieczających z UE27 i w odniesieniu do ryzyka w UE27 po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii, miały siedzibę i były zarejestrowane w UE27 zgodnie z odpowiednimi przepisami dyrektywy w sprawie dystrybucji ubezpieczeń. Właściwe organy powinny dopilnować, aby pośrednicy będący osobami prawnymi, posiadający siedzibę i zarejestrowani w Unii, wykazali się odpowiednim poziomem organizacji korporacyjnej, proporcjonalnej względem charakteru, skali i złożoności ich działalności. Pośrednicy ci nie powinni nosić znamion tzw. firm-wydmuszek. Co więcej, w sposób ciągły spełnione muszą być wymogi zawodowe i organizacyjne dyrektywy w sprawie dystrybucji ubezpieczeń.

Dzieje się to z zastrzeżeniem prawa państw członkowskich do wprowadzenia do prawa krajowego szczególnych przepisów odnoszących się do pośredników

z państw trzecich, pod warunkiem iż zagwarantowane zostanie równe traktowanie pośredników na danym rynku.

30. Przy ocenie, czy konkretny brytyjski pośrednik lub podmiot oferuje działalność dystrybucyjną w UE, właściwe organy powinny uwzględnić, że tylko spójne i jednolite stosowanie dyrektywy w sprawie dystrybucji ubezpieczeń może zagwarantować taki sam poziom ochrony konsumentów i zapewnić równe warunki działania w Unii. Właściwe organy powinny dopilnować, aby wszyscy pośrednicy prowadzący działalność dystrybucyjną, która jest ukierunkowana na ubezpieczających z UE27 i ryzyko w UE27, wchodziły w zakres dyrektywy w sprawie dystrybucji ubezpieczeń.
31. W tym celu właściwe organy powinny oceniać wszelkie modele dystrybucji względem definicji działalności dystrybucyjnej przewidzianej w dyrektywie w sprawie dystrybucji ubezpieczeń.

Zasady dotyczące zgodności z przepisami i sprawozdawczości

32. Niniejszy dokument zawiera zalecenia wydane na mocy art. 16 rozporządzenia w sprawie ustanowienia EIOPA. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia w sprawie ustanowienia EIOPA właściwe organy i instytucje finansowe dokładają wszelkich starań, aby zastosować się do wytycznych i zaleceń.
33. Właściwe organy, które stosują się lub zamierzają zastosować się do niniejszych zaleceń, powinny odpowiednio włączyć je do swoich ram regulacyjnych lub nadzorczych.
34. Właściwe organy informują EIOPA, czy stosują się lub zamierzają zastosować się do niniejszych zaleceń, podając powody niezastosowania się do nich, w terminie dwóch miesięcy od daty publikacji ich przetłumaczonych wersji.
35. W razie braku odpowiedzi w powyższym terminie uznaje się, że właściwe organy nie stosują się do wymogów sprawozdawczości i zostanie to zgłoszone.

Postanowienie końcowe dotyczące przeglądu

36. Niniejsze zalecenia będą poddawane przeglądowi przez EIOPA.